

Hanna Puchowska

**KULTUROTWÓRCZA DZIAŁALNO
GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W LNIAŃCIE
W XXI WIEKU**

LNIAŃCIE 2010

©Copyright by Gminna Biblioteka Publiczna w Lnianie, 2010

Opracowanie i korekty:
Hanna Puchowska

Fotografie: zdjęcia archiwalne GBP w Lnianie

Publikacja wydana w ramach obchodów jubileuszu 60-lecia Gminnej
Biblioteki Publicznej w Lnianie.

ISBN 978-83-928052-4-3

Nakład: 500 egz.

Druk: Zakład Usług Poligraficznych Norbert Rajnowski w Drzycimiu

Spis treści

Wst p.....	6
I. Gmina Lniano w przeszłości.....	6
1. Etymologia nazwy miejscowości.....	6
2. Dzieje wsi Lniano do roku 1945.....	7
3. Demografia gminy Lniano.....	8
4. Uwarunkowania regionalne gminy Lniano.....	9
II. Historia, rozwój i funkcjonowanie Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie.....	10
III. Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie w XXI wieku.....	14
1. Kulturowe funkcje w środowisku wiejskim.....	14
2. Działalność pozastatutowa GBP w Lnianie.....	22
IV. Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w świetle oceny czytelników.....	25
Zakończenie.....	28
Bibliografia.....	29

Wst p

XXI wiek nasycony mechanicznymi, elektronicznymi nonikami d wi ku i obrazu wyra nie redukuje potrzeb bezpo redniego obcowania z pismem poprzez ksi k . Mo na powiedzie , e ju przed 20 – 30 laty weszli my w okres wzmo onego wygodnictwa, które powoduje rezygnacj z tradycyjnych form kultury. Ogromny post p techniczny w przekazie informacji dodatkowo wplywa negatywnie na tak istotne zjawisko kulturowe jak czytelnictwo. Na tym gruncie funkcjonowanie o rodków krzewi cych kultur i ksztaltuj cych potrzeb obcowania z ksi k wydaje si by zadaniem szczególnie trudnym. Mimo takich przesłanek w naszym kraju istnieje wiele o rodków, których działalno stanowi skuteczna obron przed negatywnymi tendencjami współczesnej cywilizacji w sferze kultury. Nawet tak skromne instytucje jak Gminna Biblioteka Publiczna w Lnianie, maj do spełnienia misj rozbudzania potrzeb kulturalnych i ksztaltowania nawyków korzystania z oryginalnych dzieł literackich, poezji i innych sztuk. Placówka w Lnianie, istnieja od 1950 roku, z powodzeniem realizuje to trudne zadanie. Oferuje swoim czytelnikom bogaty zasób pozycji ksi kowych, publikacji specjalistycznych, wydawnictw multimedialnych, ale jest tak e aktywnym kreatorem ycia kulturalnego wsi i gminy w ró nych jej przejawach. Organizuje i współorganizuje wystawy, plenery, wieczorki poetyckie, warsztaty r kodzielnicze, festyny i jarmarki. Biblioteka w swej strukturze organizacyjnej posiada równie Gminne Centrum Informacji i Centrum Kształcenia na odległo b d ce działami wspieraj cymi aktywizacj osób bezrobotnych i słu ce realizacji celów dydaktycznych.

Praca oparta jest na ró dach publikowanych, dotycz cych wsi, gminy i regionu, na archiwalnej dokumentacji obrazuj cej funkcjonowanie gminy, rocznych sprawozdaniach Biblioteki oraz kronikach szkoły i Biblioteki. Dane dotycz ce historii placówki pozyskane s drog wywiadu przeprowadzonego z dyrektorem Biblioteki. Badaniami dodatkowymi obj to korzystaj cych z oferty placówki poprzez specjalnie opracowan ankiet .

I . Gmina Lniano w przeszło ci.

1 Etymologia nazwy miejscowo ci.

Nazwa *Lniano*, nim stała si fonetycznie tak , jak znamy j obecnie, przechodziła cały szereg mutacji. Ostatecznie wykształciła si w XVI wieku jako pochodna od przymiotnika *lniany*. Pocz wszy jednak od zapisów z wieku XIV i XV odszukamy nazwy do znacznie ró ni ce si od wersji współczesnej: Alde Elian czy Ylwen. Dopiero wspomniany ju wiek XVI przynosi nazw brzmi c podobnie do dzisiejszej – *Lnyano*. Współczesny zapis nazwy miejscowo ci i gminy pochodzi dokładnie z 1570 roku i pojawił si w dokumencie opisuj cym wieś nale ce do pobliskiej parafii Drzycim.

---

1 B. Kreja, *Nazwy miejscowe Kociewia i okolicy*, Gda sk 1988, s.76.

2 tam e, s.76.

3 S. Rospond, *Słownik etymologiczny miast i gmin PRL*, Wrocław 1984, s.190.

2. Dzieje wsi Lniano do roku 1945

Historia miejscowości, która formalnie stała się „stolicą” gminy i uchyliła jej swą nazwę w roku 1973, sięga wieku XIII i jest nierozdzielnie związana z istnieniem na omawianym terenie administracji wzorcowo prowadzonej przez rycerzy ubierających się bardzo charakterystycznie w białe płaszczki z czarnym krzyżem. Każdy Polak, choćby nawet mógłby znać historię naszego kraju, na pewno bez trudu odpowie na pytanie o Zakon Krzyżacki i jego niekonięcznie pobyt, ale z całą pewnością nie odzyskałby odcisków swej nieświadomości na omawianym przez mnie terenie gminy Lniano. Zaborcza, rzecz bym miała, działalność Zakonu zaowocowała przejściem ziem na zachód od Wisły na początku XIV wieku. W tym czasie powstaje zamek w wiecieniu – siedziba komturstwa. Powiat wiecki staje się areną przemian gospodarczych i administracyjnych. Wszystko zmierza w kierunku rozwoju nowo pozyskanych terenów zakonnych. Wiele wsi zostaje przeniesionych na prawo niemieckie. I chociaż wieś jeszcze kilka lat pozostawała pod ich jurysdykcją, to wyjątkowym zdarzeniem losu nowi gospodarze dokonali nadania ziem miejscowości z ziem ziemskiemu wiekiemu Januszowi. Rzecz miała miejsce w roku 1309, a jedną z nadanych wsi było Lniano. Od wtedy zatem umownie datujemy istnienie miejscowości. Słowo sugeruje istnienie wsi już w wieku XII, są to jednak informacje jedynie prawdopodobne.

Późniejsze losy Lniana i okolic naznaczone są wydarzeniami historycznymi, w których udziałem całego narodu. W roku 1454 teren na zachód od Wisły wraca do Polski. Jest to okres znacznego uszczuplenia terytorialnego Zakonu Krzyżackiego. Lniano błądzi jeszcze przez krótki okres potopu szwedzkiego i zarazy czarnej mierci. Po tragicznych wydarzeniach upadku Rzeczypospolitej Lniano trafia pod zarządek Prus. A zatem w przypadku omawianego terenu niewola trwała znacznie dłużej niż umownie 123 lata. Administracja pruska to systematyczne wynaradawianie poprzez germanizację – głównie w szkołach. Nadmieniam tu w tym miejscu, iż okolice Lniana miały te „swoje” Wrześnie. Dzieci szkoły w Błędziniu zorganizowały strajk i przez jakiś czas odmawiały nauki w języku niemieckim. Było to spowodowane faktem wprowadzenia przez zaborców obowiązku nauczania religii po niemiecku, którego to przedmiotu wcześniej jako jedynego uczono po polsku.

Na gruncie przemian społeczno-gospodarczych na przestrzeni wieków Lniano i okolice przeżywa rozwój wieku XVII i upadek gospodarczy początku wieku XVIII. W tym czasie w Polsce następuje zmiana polegająca na wprowadzeniu systemu folwarczno-pańszczynianego.

Odzyskanie niepodległości przez Polskę kojarzy nam się jednoznacznie z datą 11 listopada 1918 roku. Teren, na którym położone jest Lniano, pamięta jednak inną datę. Jak wiemy, sporne tereny naszego kraju nie odzyskały niepodległości w przypominanym tu roku.

---

4 *Dzieje wiecia nad Wisłą i jego regionu*, red. K. Jasiński, t. I, Warszawa 1979, s. 153.

5 Tamże, s. 154.

6 Tamże, s. 154.

7 D. Łobocki, J. Dąbrowski, *Szkoła i kościół w Lnianie wczoraj i dziś*, Lniano 2004, s. 7.

8 Tamże, s. 8.

9 Tamże, s. 9.

10 Tamże, s. 8.

Musiąły walczyć o suwerenność w powstaniach. Taki los spotkał mi dzy innymi 1 sk i Wielkopolsk . Nie inaczej było z Lnianem. Kronikarz trzyletniej powszechnej szkoły w Lnianie zapisał, i ołnierze polscy wkroczyli do Lniana 25 stycznia 1920 roku, a 31 stycznia odbyła si uroczysta akademii. Data ta upami tniona została poprzez nadanie jednej z ulic Lniana nazwy 31 Stycznia. II wojna wiatowa naznaczona była prze ładowaniami przez re im hitlerowski. Niemcy rozstrzelali przedstawicieli inteligencji, wcielali do wojska i stosowali represje.

Z histori polityczno-ekonomiczno-gospodarcz bezpo rednio zwi zane s dzieje szkolnictwa. Poznanie jego dziejów stanowi bardzo ciekawe zaj cie, bowiem nauczyciele czy dyrektorzy szkół, b d c lud mi wiatłymi, wiadomymi przemijania, historii i upływu lat, bardzo cz sto pisali kroniki swoich czasów. Dzieje szkoły to zatem tak e niejako historia danej społeczno ci, z któr ta placówka była nierozzerwalnie zwi zana. Wysun mo na zatem tez ,i kroniki szkolne nierzadko s cennym ródłem informacji historycznych. Nie inaczej jest z dziejami Lniana i okolic. Szkoła w Lnianie funkcjonuje od 1825 roku. Jest to informacja, która ujawnia si w zapiskach kroniki szkoły zało onej w roku 1920. Z pozoru jest to pewien paradoks, jednak z tego dokumentu dowiadujemy si ,i w roku 1925 szkoła obchodziła stulecie swego istnienia. A zatem o pocz tkach funkcjonowania szkoły uzyskujemy informacje w sposób po redni. Po odzyskaniu niepodległo ci, czyli w roku 1920, szkoła znalazła swe lokum w budynku zbudowanym przez zaborc , a pobudowanym (lub przebudowanym) w roku 1898, o czym wiadczy napis na drewnianej konstrukcji poszycia dachowego. W okresie mi dzywojennym szkoła w Lnianie pełni bardzo wa n funkcj polegaj c na integrowaniu społeczce stwa wsi i okolic, uczestnictwie w kulturze oraz kreowaniu postaw przedstawicieli młodego pokolenia.

1 . Demografia gminy Lniano.

ródła wskazuj , e w pa dzierniku 1943 roku, ludno gminy Lniano wynosiła 4989 osób. W tym okresie, jak i po wojnie ludno zajmowała si głównie produkcj roln . Spowodowane było to głównie charakterem gospodarczym tych terenów, ale również zniszczeniami wojennymi.

Analizuj c wska niki demograficzne dotycz ce liczby ludno ci, stwierdzi nale y, i wojna nie miała zasadniczego wpływu na liczb mieszka ców. Sze lat po formalnym utworzeniu gminy Lniano, wska nik liczby mieszka ców wynosił 4150. Na przestrzeni lat, a do roku 2000 liczba ludno ci nieznacznie wzrosła (od 4004 do 4094). Według wskaza na 2005 rok, w gminie Lniano mieszkało 4069 osób.

11 Tam e, s. 9.

12 Tam e, s. 10.

13 Tam e, s. 11.

14 Tam e, s. 58.

15 Tam e, s. 76.

16 *Rocznik statystyczny województwa bydgoskiego*, red. J. Cieszy ski, Bydgoszcz 1978.

17 *Rocznik statystyczny województwa bydgoskiego*, red. L. Garyantesiewicz, Bydgoszcz 1989.

18 *Województwo kujawsko-pomorskie. Podregiony, powiaty, gminy*, red. W. Biały, Bydgoszcz 2006.

Czynniki mające wpływ na funkcjonowanie gminnej biblioteki to: zamieszkałość gminy, wykonywane zawody, wykształcenie oraz źródło dochodów. Te dane o potencjalnych uczestnikach działalności biblioteki określają zapotrzebowanie na konkretną ofertę środowiska lokalnego. W wyniku analizy dostępnych zestawień statystycznych wnioskować można, że najlepszym sposobem na wyliczenie wskaźników demograficznych na podstawie danych z ostatniego Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego, które odbyły się w maju i czerwcu 2002 roku.

W gminie Lniano mieszka 2325 osób w wieku produkcyjnym, z czego 1223 to mężczyźni, a 1102 to kobiety. 2544 osoby utrzymują się z pracy, a 1509 mieszkańców z pozostałych źródeł, np. renty czy emerytury. W grupie osób pracujących są 804 osoby zajmujące się z pracy w gospodarstwie rolnym. W tym wskaźniku są wszyscy mieszkańcy, zarówno w wieku produkcyjnym, jak i przedprodukcyjnym. Wskazano zatem twierdzenie, iż znacząca część mieszkańców gminy Lniano utrzymuje się lub jest utrzymywana z dochodów osiągniętych poprzez pracę w sferze produkcyjnej, usługowej, handlowej oraz w administracji państwowej i samorządowej. W wieku szkolnym na terenie gminy znajduje się około 1000 dzieci i młodzieży.

Powyższe dane wskazują, że całe pewno jest, iż mieszkańcy gminy Lniano posiadają dobre i pewne źródło utrzymania, a zatem naturalną tendencją rozwoju tego społeczeństwa będzie uczestniczenie w kulturze. Takowe zapotrzebowanie zdradza tęliczna grupa młodzieży, która dodatkowo nie ma do dyspozycji typowego domu kultury. Domniemywać można, że to właśnie w Gminnej Bibliotece Publicznej w Lnianie szukałoby się możliwości realizacji szeroko pojętego uczestnictwa w kulturze.

4 Uwarunkowania regionalne gminy Lniano.

Gmina Lniano leży w strefie kulturowej Kociewia. Region ten mieści się w granicach Pomorza, ale pod względem kulturowym stanowi specyficzną enklawę etnograficzną. Gmina Lniano leży na granicy między Kociewiem a Borami Tucholskimi, jednak zdecydowana większość mieszkańców czuje się Kociewiakami. Omawiany region jest jednym z najatrakcyjniejszych w Polsce, posiada bowiem ogromne walory turystyczno-wypoczynkowe. Obszar Kociewia to około 3100 km².

W sensie etnicznym wyznacza go głównie gwara kociewska. Krajobraz kociewski to dzieło zlodowacenia skandynawskiego. Lodowiec pozostawił po sobie wzgórza, malownicze jeziora, głazy narzutowe i inne ciekawe elementy terenu. Klimat regionu jest zbliżony do występującego w Polsce czyli kontynentalny z wpływem Atlantyku, jednak o bardziej odczuwanym niż w reszcie kraju. Pod względem demograficznym Kociewie pozostaje ostoją tradycji wyrażających się poprzez różnego rodzaju działalność artystyczną tzw. twórców ludowych. Artystycy parają się przede wszystkim rzeźbiarstwem artystycznym i użytkowym, garncarstwem, plecionkarstwem, kowalstwem i tkactwem.

19 Podstawowe informacje ze spisów powszechnych, red. W. Biały, Bydgoszcz 2003, s. 3.

20 Tam e, s. 5.

21 Por., tam e, s. 1.

22 *Kraina Kociewie czeka na Ciebie*, Stargard Gdański 2005, s. 5.

23 Tam e, s. 9.

24 Tam e, s. 10.

25 Tam e, s. 11.

Gmina Lniano to bardzo ciekawe miejsce na mapie powiatu wieckiego i województwa kujawsko – pomorskiego. Mo na znale dobrze płatn prac i wypocz na łonie pi knej natury, w otoczeniu czystego i przyjaznego klimatu. Ludzie mieszkaj cy na terenie gminy maj mo liwo realizowa si na ró nych polach aktywno ci, w czym z cał pewno ci mo e im pomóc Gminna Biblioteka Publiczna w Lnianie.

I Historia, rozwój i funkcjonowanie Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie.

Historia Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie nie była nigdy przedmiotem bada naukowych. Zatem informacje zawarte w niniejszym rozdziale opieram na wywiadzie z obecnym dyrektorem – Iwon Cynarzewsk , na zapisach z kroniki biblioteki oraz na zastawieniach statystycznych z działalno ci. Zgodnie z tematem niniejszej pracy informacje wcze niejsze, tj. od powstania biblioteki do roku 1988, scharakteryzowane zostan w sposób ogólny, za szczególowe obejmowa b d lata od 1988 do 2009.

Wydany przez nowe władze 17 kwietnia 1946 roku dekret powołuj cy do ycia krajow sie bibliotek publicznych stał si podstaw prawni i impulsem do utworzenia w miejscowo ci Lniano takiej instytucji. Stało si to w roku 1950. Pocz tkowo funkcjonowanie biblioteki opierało si na pracy społecznej pierwszej bibliotekarki – Ksaweryny Iwanickiej, która to przez dwana cie lat swojej aktywnej działalno ci zgromadziła 5250 woluminów i powołała do ycia dziewi punktów bibliotecznych funkcjonuj cych na terenie całej ówczesnej Gromady Lniano. Iwanicka gromadziła zbiory samodzielnie i z mozołem, wyszukuj c to, co pozostało na strychach i w piwnicach domów po nie tak dawno zako czonych działaniach wojennych. Zgromadzenie wy ej wymienionej liczby woluminów w tak trudnych dla Polski czasach wydaje si by nie lada osi gni ciem. W tym miejscu nadmieni jeszcze nale y, i biblioteka mie ciła si w jednym z pomieszcze plebani, nieistniej cej ju po II wojnie wiatowej parafii ewangelickiej.

W roku 1962 sched po Ksawerynie Iwanickiej przejęła Hanna Kutowska, jednak e stan ten nie trwał długo, gdy nowa pani bibliotekarka w tym samym jeszcze roku zmarła. Kolejn osob kieruj c prac i rozwojem Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie była Józefa Kutowska, która piastowała to stanowisko przez 10 lat, tj. do roku 1972. W tym czasie opisywana przeze mnie instytucja miała swoj siedzib w prywatnym domu bibliotekarki. Po Józefie Kutowskiej zadanie kierowania bibliotek przejęła Jolanta Rymarska Wamke. W tym okresie zauwa a si do znacz cy wzrost liczby woluminów – w roku 1975 jest ich około 12200. W omawianym okresie nast puje równie kolejna przeprowadzka – do budynku tak zwanej agronomówki. Obecna dyrektor GBP – Iwona Cynarzewska dowodzi, e instytucja biblioteki ju od samego pocz tku swojego funkcjonowania podejmowała intensywne działania mierzaj ce do zainteresowania mieszka ców Lniana i okolic czytelnictwem. Nie istniej ró dła, które wyra aj poziom tego zainteresowania w liczbach, ale dyrektor – mieszkanka Lniana, wspomina, i sama cz sto uczestniczyła w ró nego rodzaju formach aktywizacji czytelniczej. W bibliotece organizowano mi dzy innymi wystawki, odczyty ksi ek dla dzieci, redagowano gazetki. W tym miejscu nadmieni jeszcze nale y, i GBP w Lnianie, jako mała jednostka organizacyjna sieci bibliotek do roku 1975 funkcjonowała

pod merytorycznym nadzorem Biblioteki Rejonowej w wieciu. Po tym roku przeszła pod zwierzchnictwo Biblioteki Rejonowej w Tucholi.

W roku 1977 nastąpiły dwie zmiany w funkcjonowaniu biblioteki. Powołano nowego kierownika – Anit Grabowską oraz ponownie przeniesiono instytucję do innego gmachu. Tym razem GBP otrzymała pomieszczenie w nowo oddanej do użytku części budynku Urzędu Gminy w Lnianie. W okresie działalności Grabowskiej zwiększyła się dwukrotnie powierzchnia użytkowa biblioteki, dzięki czemu może zostać powołana do życia tak bardzo jej potrzebna czytelnia.

Kolejne zmiany w funkcjonowaniu instytucji przyniósł rok 1984. wtedy to kierownikiem zostaje Iwona Cynarzewska, która funkcję tę piastuje po dzień dzisiejszy. Nowa bibliotekarka podejmuje bardzo intensywne działania zmierzające do osiągnięcia wzrostu poziomu czytelnictwa. Aby zainteresować funkcjonowaniem biblioteki jak najszerszą część mieszkańców gminy Lnianie, powołuje do życia Klub Miłośników Książki. Za niewątpliwą sukces tego tworu można uznać fakt, że istnieje on po dzień dzisiejszy, tj. już przez 25 lat.

W roku 1986 pogorszyły się warunki funkcjonowania biblioteki. Przeniesiono ją do małych i słabo oświetlonych pomieszczeń w prywatnym domu znajdującym się na terenie wsi Lnianie. Ta zmiana, połączona z faktem, iż nowa siedziba mieściła się w oddaleniu od centrum miejscowości, nie wpłynęła negatywnie na zakres funkcjonowania biblioteki. W latach 1987 – 1988 zatrudniono drugiego bibliotekarza, a liczba woluminów wzrosła do 14448 egzemplarzy.

Rok 1988 stanowi moment graniczny. Od tego okresu biblioteka dysponuje do szczegółowymi zestawieniami statystycznymi, co pozwala na dokładniejsze zobrazowanie zjawiska zmian, jakie zachodziły w liczbie woluminów, wyposyżeniu czy zakupów czynionych w celu bogacenia zasobów. Dane statystyczne pozwalają także na scharakteryzowanie populacji czytelników – tym jednak zajmiesz się w osobnej części rozdziału.

W 1990 roku następuje ponowna – niestety – degradacja instytucji Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie. Pomimo nieznacznego wzrostu liczby woluminów – do 15833, obserwuje się drastyczny spadek zakupów – z 1275 pozycji w roku 1989 do 288 w roku 1990. Ciężkie budowlane spowodowane politycznymi i ekonomicznymi decyzjami Rady Gminy Lnianie, oprócz tak dużego spadku poziomu zakupów, spowodowały także konieczność zamknięcia w tym samym roku wszystkich punktów filialnych i bibliotecznych na terenie gminy. Co gorsza, biblioteka po raz kolejny już zostaje przeniesiona do innej siedziby. Nowa – w budynku Kółka Rolniczego w Lnianie - jest najgorszą lokalizacją w historii GBP, gdy znajduje się na peryferiach wsi. Kolejna przeprowadzka powoduje także inne, złe skutki. Z racji faktu, iż zasoby biblioteki są już do znacznego przenosiny do nowego gmachu trwają bardzo długo

i funkcjonowanie biblioteki jest w tym okresie bardzo utrudnione. Na szczęście GBP ma swoich wiernych czytelników i te utrudnienia ich nie zniechęcają. Zanotowano w tym czasie wzrost zarejestrowanych czytelników z 848 do 1032. Już niebawem, bo w 1992 roku, biblioteka wraca do budynku Urzędu Gminy w Lnianie. Otrzymuje zajmowane już wcześniej pomieszczenia i może w miarę sprawnie kontynuować swoją działalność aż do roku 2002. W tym czasie liczba woluminów wzrasta do 19567 pozycji. Na okres ten przypada również rekordowa w historii biblioteki liczba zarejestrowanych czytelników – w roku 1991 było ich 1227. W tym obszarze zanotowano także spadek. Najmniej osób zarejestrowanych było w roku 1994 – tylko 545. Jest to jednak tylko jednorazowy spadek. W pozostałych latach omawianego okresu liczba czytelników

oscylowała mi dzy 800 a 1100. 10 lat omawianego przeze mnie okresu to bie ca systematyczna działalno GBP. Systematycznie dokonuje si zakupów. W bibliotece przybywa około 3700 ró nego rodzaju wydawnictw. Pracownicy biblioteki, id c z duchem czasu, wyposa aj j w sprz t audiowizualny, komputerowy, dokonuj zakupów wydawnictw multimedialnych. Kierownik biblioteki rozpoczyna tak e na wi ksz skal działalno kulturow , której to jednak po wi c nast pny rozdział pracy. Rok 2002 to pocz tek kolejnego rozdziału działalno ci biblioteki. Jest to moment wa ny, gdy zbie ny z podj ciem przełomowej decyzji o rozszerzeniu działalno ci omawianej przeze mnie instytucji.

Okres bezpo rednio poprzedzaj cy przyst pienie Polski do Unii Europejskiej spowodował uruchomienie rodków finansowych, po które mogły si gn instytucje takie jak biblioteki. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej ogłosiło wówczas konkurs grantowy na organizac j gminnych centrów informacji. Kierownik GBP w Lnianie aplikowała do tego konkursu z powodzeniem. Wniosek zyskał akceptacj , ale te spowodował konieczno poszukania nowego miejsca dla biblioteki, która miała oferowa szerszy zakres usług. Historia zatoczyła koło, bowiem now siedzib stała si wspomniana ju wcze niej dawna plebania parafii ewangelickiej, z t jednak ró nic , e na potrzeby biblioteki przekazano parter budynku.

Ambitne plany zi ciły si w roku 2003, kiedy to w odnowionym i wyremontowanym budynku otwarto now siedzib biblioteki oraz, co zasługuje na szczególne podkre lenie, pierwsze w powiecie Gminne Centrum Informacji. W dalszej cz ci pracy przybli szczegóły funkcjonowania tej komórki GBP, teraz jednak skupi si na priorytetowej działalno ci instytucji. Stan posiadania biblioteki w zakresie woluminów w roku 2002 wynosił 19567 sztuk. Do roku 2008 zwi kszył si do 22286 pozycji.

Je li zestawimy te wielko ci ze stanem posiadania w momencie powołania do ycia instytucji biblioteki w Lnianie, zauwa ymy, i liczba woluminów systematycznie si powi ksza i do dnia dzisiejszego zwi kszyla si czterokrotnie. Informacja ta jest istotna równie z tego wzgl du, e biblioteka niejednokrotnie borykała si z problemami finansowymi i bywały okresy, w których działała przy braku przychylny ci władz gminy. Istotnym jest tak e fakt utrzymywania si na wzgl dnie stałym poziomie liczebno ci zarejestrowanych czytelników. Iwona Cynarzewska, w rozmowie ze mn , wskazała na pewien istotny fakt. W skali powiatu liczba czytelników maleje, a w gminie Lniano pozostaje na podobnym poziomie, tj. około 1060 osób rocznie. Nale y uzna to za sukces biblioteki, gdy w dzisiejszych czasach proces odchodzenia od czytelnictwa i korzystania z ksi gozbiorów w ogóle jest do dynamicznym zjawiskiem.

Działalno GBP w Lnianie w zakresie statutowym to tak e dokonywanie systematycznych zakupów. W latach 2002 – 2008 dokonano zakupu 2810 pozycji zarówno w celu wzbogacenia ksi gozbioru, jak i zbiorów specjalnych. W tym okresie dokonano pewnych zmian kadrowych. W roku 2004 zlikwidowano stanowisko drugiego bibliotekarza, ale ju rok pó niej, w zwi zku z rozwojem GBP, zatrudniono osob do obsługi i konserwacji urz dze technicznych i komputerowych.

Motorem nap dowym, wiadczy m o przydatno ci i społecznej u yteczno ci ka dej biblioteki, s jej stali bywalcy – czytelnicy. To oni w głównej mierze stanowi o bycie tej instytucji. Pracownicy ka dej biblioteki dostosowuj charakter jej funkcjonowania do potrzeb okre lonego rodowiska oraz okre lonego odbiorcy. Skupi si wi c teraz na charakterystyce czytelników Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie.

Dane, do których uzyskałam dostęp, obejmują lata 1998 – 2008. Można na ich podstawie przedstawić podział czytelników ze względu na przedziały wiekowe i ze względu na wykształcenie.

W każdym roku omawianego okresu najliczniejszą grupą czytelników stanowili dzieci i młodzież do 15 roku życia. Fakt ten wydaje się być do oczywisty, gdy mamy tu do czynienia z młodzieżą szkół podstawowych i gimnazjów, którzy korzystają z zasobów biblioteki, poznając choćby lektury szkolne. Na drugim miejscu znajduje się grupa osób w przedziale wiekowym 16 – 19 lat. Na przestrzeni omawianego okresu średnio 202,7 osób w tym wieku skorzystało z zasobów bibliotecznych. Przedstawicielami tej grupy wiekowej jest młodzież szkół zawodowych i średnich. Również kolejną grupą wiekową – 20 – 24 lata, to osoby w wielu przypadkach kształcącej się. Ta grupa stanowi kolejną pod względem liczebności – 179,1. Kolejne przedziały wiekowe to malejąca liczba korzystających z zasobów bibliotecznych. Wśród osób mieszczących się w przedziale 25 – 44 lata korzystających średnio było 159,6, w przedziale 45 – 60 – 97,4. Najmniej liczną grupą stanowi osoby po 60 roku życia – średnio 32,1 w omawianym okresie. Zaprezentowane przeze mnie wielkości średnie za lata 1999 – 2009 wskazują tendencję do rzadszego odwiedzania biblioteki wraz z upływem lat życia. Nie tylko jednak wiek jest przyczyną. Należy z całą pewnością zwrócić uwagę na fakt, iż populacja młodych ludzi, pobierających jeszcze naukę, z całą pewnością będzie odwiedzała bibliotekę także wtedy, gdy jest jej to potrzebne w warunkach normalnej szkolnej czy uczelnianej egzystencji. Ciekawe wnioski można na wyciągnąć jednak, analizując poszczególne lata omawianego okresu. Otóż zdarzają się lata, kiedy to z zasobów biblioteki korzystało więcej osób z przedziału: 25 – 44 niż – 20 – 24. Takie zjawisko zaszło np. w latach: 2000, 2003, 2004 i 2006. Okazuje się zatem, że wskazany tu już powód odwiedzania biblioteki w celu poszukiwania wiedzy – charakterystyczny dla ludzi w wieku 20 – 24 lata, nie jest jedynym determinantem liczby czytelników. Przypuszcza należałoby, iż z całą pewnością jako przyczyną takiego stanu rzeczy można wskazać między innymi różnorodność oferty księkowej Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie. Innym cechem charakterystycznym omawianego okresu jest spostrzeżenie, że w roku 2000 z księgozbioru nie skorzystała żadna osoba w wieku powyżej 60 roku życia, a w roku 2005 takich osób było jedynie 10, natomiast w 2009 roku 25 osób.

Inne zestawienie statystyczne dotyczące okresu funkcjonowania Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie w latach 1998 – 2009 obejmuje podział czytelników ze względu na zajęcie.

W tych 12 latach zdecydowanie najliczniejszą grupą korzystającą z zasobów biblioteki byli uczniowie. Na przestrzeni badanego okresu ich liczba to średnio 604,82 ucznia rocznie. Drugie miejsce zajęli robotnicy – 98,1 czytelnika rocznie. Ogromna dysproporcja między pierwszym a drugim lokatą wynika z pewnością z przytaczanych tu już wcześniej powodów. Co ciekawe, trzecią grupą zawodową pod względem liczebności czytelników stanowi rolnicy. Średnio rocznie bibliotekę odwiedziło 92,19 osób zajmujących się uprawą roli. Analizując dogłębnie ten fakt, dochodzimy do wniosku, iż taki stan rzeczy nie jest niczym nadzwyczajnym na terenie zdominowanym przez działalność rolniczą. Kolejną grupą czytelników to pracownicy umysłowi – średnia roczna czytelników to 83,18. W kolejności wymieni należy grupę „pozostałych”, przez którą rozumie się np. emerytów, bezrobotnych, właścicieli prywatnych firm, itp. Grupa ta to 80,38 czytelnika rocznie. Przedostatnie miejsce w zestawieniu zajmują studenci. Bibliotekę odwiedzało średnio 65,45

rocznie czytelników tej nacji. Ostatnie miejsce z wynikiem 61,18 czytelnika zajmują inni zatrudnieni.

Statystyka rednich za omawiany okres 12 lat najczściej nie znajduje potwierdzenia w zestawieniach za kolejne lata, a zatem ciekawsz wydaje si by analiza zmian liczby czytelników w poszczególnych kategoriach. Ilo uczniów pozostaje w ka dym roku na zbli onym poziomie i oscyluje wokół liczby 600 czytelników. Liczba studentów waha si od 26 w roku 2002 do 149 w 1999 roku. Podobnie rzecz ma si z pracownikami umysłowymi. W tej grupie zawodowej liczba wahaj si od 23 do 182. Podobnie jest w pozostałych grupach za wyj tkiem rolników. Na przestrzeni omawianego okresu liczba czytelników zajmuj cych si upraw roli systematycznie ro nie. W roku 1998 było to ledwie 10 osób a w 2009 – 141. Maksymalna liczba czytelników – rolników korzystała z zasobów biblioteki w roku 2007. Było to wówczas 164 osoby. Zestawienia statystyczne pokazuj bardzo du e zróżnicowanie poziomu czytelnictwa w zale no ci od wykształcenia i wykonywanego zawodu.

Gminna Biblioteka Publiczna w Lnianie, powstała w 1950 roku, ma do bogat histori . Jej rozwój, zdeterminowany wieloma czynnikami wewn trznymi i zewn trznymi, przebiegał w ró nym tempie, przy ró nym nat eniu. Na pewno jednak na uwag zasługuje fakt, i obecnie opisywana przez mnie biblioteka stanowi bardzo jasny punkt na mapie instytucji pomagaj cej społeczeństwu w zrównowa onym i systematycznym rozwoju. Czytelnictwo ksi ek, korzystanie z innych zbiorów i pozostałej oferty biblioteki jest jasnym wyznacznikiem jej sprawnego funkcjonowania. Opisane dotychczas przestrzenie działania GBP w Lnianie nie stanowi jednak wszystkiego, co ma do zaoferowania ta instytucja swoim uytownikom. Bardzo wa n gał zi działalno ci jest bogate i zróżnicowane działanie biblioteki na gruncie szeroko poj tej kultury. Kulturotwórczy charakter działalno ci GBP jest jednym z aspektów jej istnienia w realiach funkcjonowania Gminy Lniano.

I . Działalno Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie w XXI wieku.

Gminna Biblioteka Publiczna w Lnianie od wielu lat stanowi jedyn ostoj ycia kulturalnego na terenie gminy. Kierownictwo placówki z ogromnym zaangażowaniem i determinacją stara si w ró norodny sposób zach ci mieszka ców do obcowania z kultur w wielu jej przejawach. Na du uwag zasługuje fakt, e ta placówka nie ogranicza si do działań czysto bibliotecznych. Jest nie tylko miejscem, w którym mo na wypo czy lub przeczyta ksi k , ewentualnie wzi udział w spotkaniach promuj cych czytelnictwo. Działania zmierzaj ce do systematycznego powi kszania liczby czytelników stanowi jedynie cz kulturotwórczej działalno ci biblioteki. Stwarza ona mieszka com gminy Lniano mo liwo korzystania czy uczestnictwa w takich formach kulturalnych, jak wystawy, plenery, warsztaty r kodzielnicze, konkursy plastyczne i wiele innych. Gminna Biblioteka Publiczna w Lnianie prowadzi działalno w dwóch obszarach: wyznaczonym przez liter statutu oraz stworzonym z własnej inicjatywy poza ramami dokumentów reguluj cych zakres funkcjonowania placówki.

1 . Kulturowe funkcje w rodowisku wiejskim.

Działalno biblioteki na przełomie ostatnich o miu lat w zakresie realizacji zapisów statutu przejawia si mi dzy innymi w organizowaniu wszelkiego rodzaju promocji czytelnictwa.

Z dokumentacji za lata 2002 – 2009 wynika, że w roku 2002 pracownicy placówki przeprowadzili siedemnaście imprez z zakresu promocji czytelnictwa. A zatem w jednym miesiącu odbyły się niemal dwie imprezy. Zważywszy na fakt, że w nich udział wzięło 592 osoby, co stanowi więcej niż połowę czytelników, wnioskować można, że działalność w zakresie upowszechniania czytelnictwa miała charakter powszechny i masowy.

W roku 2003 zrealizowane zostały cztery zadania z zakresu upowszechniania czytelnictwa. Odbyły się one w ramach realizowanej przez bibliotekę Akcji Lato 2003 z GBP w Lnianie. W lipcu odbyło się spotkanie z dziećmi, podczas którego pod hasłem: „Sami czytamy – dzieci czytaj dla dzieci i nie tylko” przeprowadzono czytanie bajek. Na początku sierpnia odbył się piknik na wiejskim powietrzu, zatytułowany „wiat bajki”. Uczestnicy tego spotkania czytali utwory literackie, poprzez to zapoznawali się z innymi zasobami biblioteki. Jeszcze w tym samym miesiącu pracownicy biblioteki zainicjowali ciekawe przedsięwzięcie polegające na tym, iż na wieczorku czytelniczym bajki odczytywali najmłodszym czytelnikom władze gminy oraz pracownicy urzędu gminy, mianowicie: Przewodniczący Rady Gminy Lnianie, Wójt Gminy Lnianie czy Sekretarz Gminy. Ta nowa forma promocji czytelnictwa stała się nie lada atrakcją i przyciągnęła do biblioteki wielu najmłodszych mieszkańców gminy oraz ich rodziców i opiekunów.

Fot. Nr 1 Wójt Gminy Lnianie czyta dzieciom bajki

W tym samym miesiącu pracownicy biblioteki zachęcali do korzystania z jej zasobów i tym samym do obcowania z kulturą pod postacią słowa pisanego również starszych odbiorców – a mianowicie młodzież. Stało się tak za sprawą zorganizowania wystawki księzek zatytułowanej „Co dla smakoszy klasyki”.

Kolejne lata kulturowej działalności Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie polegały na realizacji celów statutowych tej instytucji przybrały charakter bardzo

intensywnych i różnorodnych działań. Nadmieniam tu należy, i pracownicy biblioteki bardzo trafnie dobierali formy aktywizowania czytelników i promocji czytelnictwa, dostosowując je do potrzeb współczesnego nowoczesnego odbiorcy nastawionego na korzystanie ze zdobyczy techniki i przyzwyczajonego do odbierania informacji w prostej, czytelnej i atrakcyjnej wizualnie formie. I tak kolejny okres działalności przypadający na rok 2004 upłynął pod hasłem organizowania przede wszystkim różnego rodzaju wystawek, spotkań oraz warsztatów. W styczniu zorganizowano warsztaty „Praca z książką i Internetem” oraz wystawki literackie „Poezja i proza liryczna”. Luty upłynął pod znakiem zorganizowania wystaw: „Literatura romantyczna – walentynki”; „Wystawa literatury Jarosława Iwaszkiewicza” z okazji 110 rocznicy urodzin poety; „Wystawa literatury Zygmunta Krasińskiego”; „Wystawa literatury Jana Dobraczyńskiego”. Odbyły się również dwa spotkania z młodzieżą, pierwsze dotyczące twórczości Jarosława Iwaszkiewicza, a drugie poezji Twardowskiego i Szyborskiej. W marcu zaproponowano czytelnikom lekcję biblioteczną pt. „Poznaj czytelnika” oraz wystawę literatury popularnonaukowej. Kolejna propozycja promująca kulturę twórczą działalności biblioteki w zakresie upowszechniania czytelnictwa miała miejsce pod koniec kwietnia, a była to wystawa okolicznościowa pt. „Polska w Unii Europejskiej”. Wydarzenie to miało miejsce w przededniu wstąpienia naszego kraju do struktur zjednoczonej Europy. W maju najważniejszym wydarzeniem był wieczorek poetycki z udziałem Kazimierza Rinka – poety, redaktora radia „Weekend”. Oprócz tego zorganizowano trzy lekcje biblioteczne oraz ciekawą wystawę „Najstarsze książki w GBP”. W okresie wakacyjnym tradycyjnie już biblioteka skierowała swoje oferty promocyjne do najmłodszych czytelników. Odbyło się czytanie baśni i legend ludowych oraz spotkanie pod hasłem „Biblioteczne tajemnice”. Kierownik biblioteki zaproponowała również kiermasz nowości książkowych dla dzieci i dorosłych.

Fot. nr 2. Kiermasz nowości książkowych dla dzieci i dorosłych

W pierwszej połowie sierpnia 2004 roku w GBP w Lnianie odbyła się ciekawa impreza zatytułowana „Dzień otwartego czytania”. Spotkanie z czytelnikami miało charakter pikniku na wolnym powietrzu, podczas którego przeprowadzono szereg zabaw i konkurencji promujących obcowanie czytelnika ze słowem pisanym. Pod koniec sierpnia zorganizowano jeszcze okolicznościową wystawę prac Czesława Miłozza

co związane było z faktem śmierci poety. Prezentacja zatytułowana była „Pozostały wiersze”. Do końca roku 2004 pracownicy biblioteki zaprezentowali jeszcze czytelnikom cztery wystawki o tematyce okolicznościowej, regionalnej oraz promującej nowości biblioteczne.

W sprawozdaniu merytorycznym za rok 2005 i 2006, co stanowi swoisty ewenement w pozyskanej dokumentacji opisującej działalność GBP w Lniane, po raz pierwszy pojawia się wzmianka o bardzo ciekawej inicjatywie trwającej w zasadzie od 2002 roku. Wówczas zainicjowano akcję „Biblioteka bliżej czytelnika”, która polega na tym, że pracownicy biblioteki docierają z ofertą czytelniczą do osób niepełnosprawnych, chorych oraz starszych – słowem tych, którzy nie mogą dotrzeć do placówki samodzielnie. Oprócz tego biblioteka wzięła udział w tych latach w akcji „Cała Polska czyta dzieciom”. Odbywały się również lekcje biblioteczne, które przeprowadzono na prośbę nauczycieli uczących w szkołach z terenu gminy Lniano. Tematyka tych zajęć była bardzo różnorodna – od zapoznania dzieci i młodzieży z zasobami bibliotecznymi, a także do tworzenia bibliografii do określonych tematów w oparciu o zasoby biblioteki.

Fot. Nr 3 Lekcja biblioteczna w oddziale „0” Szkoły Podstawowej w Lniane

W omawianym okresie popularnością wśród czytelników cieszyły się również wieczorki: po raz kolejny z Kazimierzem Rynkiem oraz z księżkami, których głównym bohaterem jest Harry Potter. W ramach promocji czytelnictwa odbywały się również odczyty prozy i recytacje wiedzy ulubionych prozaików i poetów. W drugiej połowie 2006 roku, idąc z duchem czasu, biblioteka zaproponowała nową formę promocji czytelnictwa i postanowiła przekonywać czytelników do uczestnictwa w kulturze, organizując prezentacje multimedialne. Okres wakacyjny roku 2006 zaowocował zorganizowaniem warsztatów czytelniczych dla najmłodszych pod hasłem „Spotkanie z książką” oraz „Książka oknem na świat”. Jesienią zorganizowano wystawki pt. „Jesienne strofy”, na której zaprezentowano utwory Twardowskiego i Tuwima. Innym interesującym działaniem GBP w zakresie zachęcania do uczestnictwa w kulturze poprzez obcowanie ze słowem pisanym było zorganizowanie wycieczki do Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy.

Uczestnicy poznali zasoby i zasady funkcjonowania tej najwa niejszej biblioteki w województwie. Do ko ca roku bibliotekarze z GBP w Lnianie zorganizowali jeszcze wystaw „Nowo ci na jesie ”, odpowiadaj c w ten sposób na zwi kszon aktywno czytelnicz wynikaj c z faktu, i rodowisko lokalne – w wi kszo ci rolnicze – w okresie jesienno-zimowym dysponuje w wi kszym zakresie czasem wolnym, który mo na przeznaczy na czytanie ksi ek.

Rok 2007 to niesłabn ca aktywno biblioteki na polu propagowania kultury czytelnicznej. Zauwa a si podobne do wcze niejszych formy promowania czytelnictwa, a obok nich pojawiaj si nowe. I tak rok rozpoczyna si od zorganizowania wystawki klasyki dzieci cej pod hasłem „Czytajmy od najmłodszych lat, co pi kne z tradycji i od zawsze” oraz bardzo interesuj cej prezentacji „Nasze dziedzictwo na styku kulturowym przeszło ci dla przyszło ci” z wykorzystaniem starych druków i czasopism znajduj cych si w GBP. W pierwszym miesi cu odbyły si jeszcze dwa spotkania z małymi czytelnikami, na których odczytywano najpi kniejsze ba nie i bajki polskie.

W lutym pojawia si w ofercie biblioteki nowa forma zach ty do korzystania z zasobów ksi kowych. Jest to ulotka promuj ca czytelnictwo zatytułowana „Czytamy, bo lubimy”. Z okazji wi ta zakochanych w tym samym miesi cu pojawiła si jeszcze wystawa poezji miłosnej autorstwa najwi kszych polskich poetów. Marzec upłyn ł pod hasłem spotka przeznaczonych dla dzieci „Wieczorki z bajk bez przemocy”.

W kwietniu, z okazji drugiej rocznicy mierci Karola Wojtyły zorganizowano wystaw twórczo ci tego autora zatytułowan „Poezja i proza naszego papie a”. Odbyło si tak e spotkanie z okazji Dnia Ksi ki promuj ce czytelnictwo w ród najmłodszych czytelników. W maju odbył si tydzie drzewi otwartych pod hasłem „Tydzie z nasz bibliotek ” oraz ogłoszono konkurs literacki. Jest to nowa inicjatywa, a zasługuje na szczególn uwag z tego powodu, e dotyczy zredagowania opowiadania o tematyce zwi zanej z przeszło ci miejscowo ci Lniano. Konkurs „Jak to z lnem... a z Lnianem było” był wst pem do realizowanego przez GBP przedsi wzi cia kulturalnego zmierzaj cego do zaprezentowania, wzgl dnie przypomnienia mieszka com gminy historii i tradycji regionu. W tym samym miesi cu przeprowadzono jeszcze spotkanie z młodzie pt. „Poznaj moj bibliotek ”. Wakacje roku 2007 to akcja „Lato z bibliotek ”.

W ramach tej imprezy odbywało si gło ne czytanie ksi ek, przygotowywanie prezentacji ulubionych lektur oraz drukowanie ulotek zawieraj cych wiersze pocz tkuj cych lokalnych młodych poetów. Wrzesie to kolejna prezentacja w formie wystawy. Jej tematyka to wie w prozie, wierszu i twórczo ci wiejskiej. W tym miesi cu odbyło si równie bardzo ciekawe spotkanie gimnazjalistów z popularnym pisarzem i dziennikarzem oraz organizatorem obozów dla młodzie y – Krzysztofem Petkiem. W pa dzienniku zach cano do czytelnictwa poprzez zaprezentowanie wystawki dla dzieci i dorosłych pt. „Nowo ci dla ka dego”. Odbyła si te lekcja biblioteczna na temat roli biblioteki w rodowisku lokalnym.

Rok 2008 to kontynuacja szczytnej idei docierania z ofert czytelnicz do osób chorych, starszych i niepełnosprawnych. Akcja „Biblioteka bli ej czytelnika” cieszy si niesłabn cym powodzeniem i poparciem. Biblioteka wdro yła równie własny program „Edukacja czytelnicza”, którego głównym celem jest zwi ksenie w ród czytelników potrzeby aktywnego uczestnictwa w kulturze poprzez umiej tne czytelnictwo i korzystanie z placówek bibliotecznych. Przeprowadzono równie konkursy literackie i czytelniczne. W ramach działalno ci placówki odbyły si tak e lekcje biblioteczne, których główn tematyk była edukacja czytelnicza z elementami biblioterapii.

Z okazji Tygodnia Bibliotek Polskich przeprowadzono spotkania z dziećmi i młodzieżą, podczas których słuchacze poznali historię biblioteki, cele i zadania tej placówki, jak również obejrzyli prezentację multimedialną dotyczącą budowy struktury książki i jej historii. Odbyło się również spotkanie z pracownikami jednej z bibliotek powiatowych, na którym wyjaśniono ideologię bibliotekarza i mówiono o kodeksie etycznym pracownika biblioteki. W okresie jesienno-zimowym odbyły się warsztaty „Jesienno-zimowe plasy z książką”. Dzieci uczestniczyły w zajęciach pozalekcyjnych, których głównym celem była edukacja czytelnicza. Ciekawą formą aktywizacji czytelniczej w omawianym okresie była również wystawa starych druków, fotografii bibliotecznych, najstarszych książek i czasopism znajdujących się w bibliotece.

Rok 2009 to ponowne docieranie placówki do różnych grup czytelniczych począwszy od czytelnika starszego i niepełnosprawnego, dzieci i młodzieży, studentów po osoby bezrobotne i absolwentów. Jak już wspomniano wcześniej niejednemu z nich w swoich strukturach organizacyjnych placówka posiada dział Centrum Informacji (GCI), umożliwiający edukację w postaci rozwoju kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych, absolwentów i osób narażonych na utratę pracy. Osoby korzystające z wymienionych działów poprzez uzyskanie dodatkowych umiejętności, takich jak nabycie znajomości obsługi programów komputerowych, posługiwanie się językami obcymi w postaci nauki przez udostępnienie w placówce platformy e-learningowej powstałej tego samego roku nowym działem pod nazwą Centrum Kształcenia na odległość, mają możliwość lepszego poruszania się po rynku pracy. Dział ten umożliwia dokształcanie się w toku indywidualnym poprzez możliwość korzystania z platformy edukacyjnej i wykorzystanie zbioru słowników multimedialnych. W ramach rozwoju społecznie stawa informacyjnego biblioteka organizowała liczne warsztaty i szkolenia, na których uczestnicy uzyskiwali wiedzę z podstaw obsługi komputera i Internetu. W roku 2009 odnotowano w tym dziale 1592 uczestników. W ramach tego działu biblioteka prowadzi podstawową działalność w postaci udostępnienia nieodpłatnego korzystania z Internetu na trzynastu stanowiskach komputerowych. Placówka poszerza swoją ofertę usług o kserowanie, drukowanie, skanowanie, bindowanie, laminowanie, nagrywanie na nośniki elektroniczne potrzebnych informacji w celu edukacyjnym. Organizuje szkolenia, warsztaty i kursy specjalistyczno-informacyjne w formie grupowej i indywidualnej, dostosowanej do potrzeb społecznie stawa. W dalszym ciągu uwzględnia się obsługę czytelnika starszego pokolenia w ramach inicjatywy „Biblioteka bliżej czytelnika”. Nowym przedsięwzięciem było podjęcie współpracy ze Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych „AXON” w Bydgoszczy oraz z wydawcą kwartalnika „Tulipan” skierowanego do seniorów, osób z chorobą Parkinsona i innych zainteresowanych tym tematem. W tym celu w 2009 roku również uzupełniano się księgozbiór specjalistyczny z dziedziny medycyny.

Następna grupa czytelników to osoby bezrobotne, dla nich to uzupełniany jest systematycznie specjalistyczny księgozbiór o przeważających tematykach takich jak prawo pracy, psychologia i socjologia pracy oraz kodeks pracy. W 2009 roku przeprowadzane są również warsztaty, kursy i spotkania tematyczne dla osób bezrobotnych i innych zainteresowanych uczestników biblioteki (kursy językowe, komputerowe w formie tradycyjnej oraz e-learningowej). Tego samego roku utworzono siedzibę „Wiejskiego Mini Inkubatora Przedsiębiorczości”, która opiera się na działalności funkcjonującej w placówce działu GCI. Następnie grupę obsługiwanych w placówce jest młodzież ponadgimnazjalna i studenci, dla których placówka doposaża księgozbiór podręczny w potrzebne publikacje z różnych dziedzin

ycia społecznego, z zakresu m.in. ekonomii, rachunkowo ci, medioznawstwa, psychologii, socjologii i bankowo ci. W 2009 roku podobnie jak w latach poprzednich do cieszących się największym zainteresowaniem przedsięwzięcia realizowanych w celu oddziaływania na te specyficzne grupy czytelników była rekrutacja i organizacja kursów kwalifikacyjnych, szkoleń, warsztatów i lekcji tematycznych, m.in. takich jak: warsztaty obsługi komputera z elementami obsługi Internetu dla dzieci, młodzieży i dorosłych, oraz warsztaty informacyjno-edukacyjne wykorzystujące platformy edukacyjne, kursy podstaw obsługi komputera, urzędzie biurowych i kas fiskalnych.

Tak jak w latach poprzednich, w 2009 roku przeprowadzono również warsztaty tematyczne. Skierowane one były do różnych grup społecznych. Organizowano warsztaty i kodzielnice (papieroplastyka, fotografia, malowanie na płótnie, układanie bukietów, wyroby z siana i słomy, malowanie akwarel na drewnie, wyroby z masy solnej). Warsztaty czsto łączono z elementami wcześnie wspomnianego programu biblioteki pn. „Edukacja czytelnicza”. Utworzono również w placówce na bazie dawniejszego Koła Miłośników Książki tzw. Klub Wierszyczka, do którego należą dzieci od 3 do 12 lat. Najmłodsi czytelnicy uczestniczą w zajęciach według określonych scenariuszy, w lekcjach tematycznych i warsztatach i kodzielnicznych, zabawach ruchowych, odczytach, projekcjach bajek. W ramach promocji czytelnictwa i kultury w 2009 roku kontynuowane są, podobnie jak w latach poprzednich, konkursy plastyczne, czytelnicze i i kodzielnice. Po raz drugi zorganizowano obchody wiatowego Dnia Książki i Praw Autorskich przy współpracy ze wietlicami w Ostrowitem i Brzemionach. Tego dnia osoby, które jako pierwsze odwiedziły bibliotek i wietlice, otrzymały specjalnie przygotowane dyplomy i książki. Kontynuują się również warsztaty i zajęcia edukacyjno-promocyjne w ramach zajęć pod nazwą „Lato 2009” pod hasłem „Bibliotek kluczem do wiedzy i tradycji” dla dzieci i młodzieży. W tym czasie powodzeniem cieszyły się spotkania czytelnicze pod nazwą „Czytam, więc wiem”, w ramach których biblioteka zorganizowała głośne czytanie bajek i opowiadań przez lokalnych bibliotekarzy, ogłoszono konkurs plastyczny pod nazwą „Bohater opowiada Barbary Gawryluk”. W ramach działań promocyjnych czytelnictwa placówka po raz szósty przygotowała specjalny program z okazji Tygodnia Bibliotek Polskich, z którego skorzystało ponad 440 osób. W ramach tych obchodów przeprowadzono spotkania z dziećmi ze szkół podstawowych i młodzieżą gimnazjalną, na których była okazja do zapoznania się z historią biblioteki, celami i zasadami jej działalności. Obejrzano pokazy i prelekcje multimedialne dotyczące np. struktury budowy książki i jej historii. Pracownicy biblioteki zorganizowali również piknik na wolnym powietrzu, kiermasz nowości książkowych i loterię czytelniczą. Ciekawostką w działalności biblioteki tego roku był dziekoczy obchody Tygodnia Bibliotek Polskich. Było to spotkanie autorskie z pisarką opowiadającą bajki dla dzieci - panią Barbarą Gawryluk, a pod koniec roku również ciekawe spotkanie autorskie z panem Mirosławem Glazikiem, poetą, publicystą i felietonistą. Kontynuując cykliczną działalność w postaci wystaw, zorganizowała, podobnie jak w latach poprzednich, prezentację prac lokalnych i ponadlokalnych artystów nieprofesjonalnych. W 2009 roku zorganizowano również spotkania tematyczne, podczas których uczestnicy brali udział w prezentacjach multimedialnych, prelekcjach, dyskusjach przy książce, odczytach poezji i prozy. Do najciekawszych spotkań czytelniczych w tym czasie można zaliczyć spotkania pt. „Kolorowe ferie z książką”, „Bajki na dużym ekranie, bawimy się w kino”, „Tydzień z naszą biblioteką – sercem biblioteki Lnia skiejczytelniczy”, „Tydzień z Konopnicką, Chotomską i Brzechwą”, „Czyta mama, tata, czytam ja

– bohater opowiada Barbary Gawryluk”, „Spotkania majowe z księkami”, „Bajka dobrym przykładem”, „Dobre wychowanie wierszem”, „Dzień Wiosny w Europie – obchody Europejskiego Roku Kreatywności i Innowacji”, „Akcja – przedszkolak w bibliotece”.

Fot. Nr 6 Spotkanie autorskie z Mirosławem Glazikiem i Joanną Jasińską

Fot. Nr 7 Spotkanie autorskie z Barbarą Gawryluk

Kulturotwórcza działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie w zakresie realizacji zadań statutowych ma bardzo różnorodny charakter. Instytucja ta podejmuje szereg działań nastawionych na propagowanie idei czytelnictwa, obcowania z książką. Pracownicy biblioteki starają się również aktywizować czytelników poprzez organizowanie spotkań, warsztatów czy lekcji bibliotecznych.

W ten sposób niejako po rednio zbliżył zarówno małego, jak i dorosłego odbiorcę do tematyki czytelnictwa, zachęcając do sięgnięcia po księżkę. Nie miały udziału w promowaniu uczestnictwa w kulturze poprzez czytanie książek majtkie spotkania autorskie, podczas których czytelnicy, poznając twórcę, zaznajamiali się także z warsztatem jego pracy oraz nierzadko sięgali po pozycje książkowe autorstwa tego twórcy.

2 Działalność pozastatutowa GBP w Lnianie.

Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie wykraczała poza obowiązujące statutowe tej instytucji jest najjaśniejszym punktem na kulturalnej mapie gminy. Możliwa jest twierdzenie, iż biblioteka inicjuje i prowadzi większość działań kulturotwórczych. Trzeba tu wskazać na kilka szczególnie wyróżniających się obszarów aktywności. Pierwszy to promocja lokalnych artystów, powołanie „Centrum Kultury i Tradycji”, konkursy i warsztaty rękodzielnicze – to tylko najważniejsze inicjatywy GBP w zakresie działalności kulturotwórczej. Analizując sprawozdania merytoryczne, dochodzi się do wniosku, że działalność biblioteki, wraz z upływem lat, systematycznie się intensyfikowała i powiększała.

W latach 2001 – 2002 była to w zasadzie jedna forma aktywizacji kulturalnej. Bibliotekarze zainicjowali serię wystaw twórczości lokalnych autorów pod hasłem „Moje hobby może stać się twoim”. W ramach prezentacji czytelnicy i inne osoby miały możliwość innymi okazjami zobaczyć także na ławach twórczość mieszkańców gminy Lnianie.

W roku 2003 działalność kulturalną prowadzono, jak już wcześniej wspomniano, w ramach akcji „Lato 2003 z Gminną Biblioteką Publiczną w Lnianie”. Odbyły się warsztaty plastyczne dla maluchów „Wakacyjna biblioteka” oraz wystawa prac dzieci pod hasłem „Wakacyjne pejzaże”. Pod koniec lipca zorganizowano spotkanie z Aurelią Łobocką – Lubrycht – miłośniczką terenu naszej gminy, która podczas spotkania zaprezentowała wystawę zdjęć własnego autorstwa oraz wygłosiła prelekcję na temat walorów historycznych

i regionalnych naszej gminy. W sierpniu odbyły się również konkursy plastyczne „Lnianie kredką malowane” i „Kolorowa postać z bajki”. Po rozstrzygnięciu tych konkursów odbyły się wystawy pokonkursowe oraz wystawa „Fotoreportaż działalności Gminnej Biblioteki Publicznej i Gminnego Centrum Informacji”. Rok 2003 to również moment zainicjowania trwającego do dziś konkursu gminnego na wieniec dożynkowy. Po rozstrzygnięciu współzawodnictwa odbyła się wystawa. W roku 2004 GBP zorganizowała wystawę grafiki i rysunku autorstwa A. J. Baldy. Była to kolejna prezentacja umiejętności lokalnej artystki. Wystawa ta nosiła tytuł „Natura wyrażona techniką grafiki i rysunku”. Odbyła się też prezentacja prac plastycznych wykonanych w latach poprzednich. W marcu biblioteka przeprowadziła konkurs i wystawę pokonkursową pt. „Palmy wielkanocne”. Kwiecie również minął pod znakiem różnego rodzaju wystaw. Wśród nich najważniejsze to: „Grafiki i fotografii Borów Tucholskich”, „Obrońcy cywilni w oczach dzieci” i „Konstytucja 3 Maja”. W maju po raz drugi swoje prace w bibliotece pokazała Jolanta Balda. Lipiec i sierpień upłynęły pod znakiem konkursów i pogadarek. Formy aktywnej działalności kulturalnej dotyczyły nauki układania kompozycji z suchych kwiatów i ziół oraz wprowadzenia najmłodszych czytelników w tematykę i problematykę regionu Kociewie. Pod koniec wakacji przeprowadzono konkurs plastyczny „Moje wakacje” oraz otwarto kolejną edycję wystawy „Moje hobby może stać się Twoim”. Odbyła się też prezentacja pt. „Gmina Lnianie na fotografii”. Na zakończenie wakacji odbyła się jeszcze wystawa

prac plastycznych dzieci „niwa do ynki”, „Moje wakacje” i „Biblioteka moim przyjacielem”, a pikniku gminnym prezentowano prace z corocznego konkursu wieńców do ynkowych. Pod koniec roku kierownik biblioteki zainicjowała nowy cykl prezentacji. Polegał on na ekspozycji wytworów twórców nieprofesjonalnych mieszkających na terenie sołectw wchodzących w skład gminy Lniano. Do końca roku zaprezentowały się sołectwa: Siemkowo, Mszano i Lniano. Oprócz tego w listopadzie wydano jeszcze gazetki okolicznościowe z okazji Wielkiego Odzyskania Niepodległości. W latach 2005 – 2006 GBP wzmożyła działalność na polu upowszechniania kultury. Organizowane były np. wystawy tematyczne poświęcone kulturze, tradycji i promocji gminy, cykle spotkań i warsztatów z rzemiosłem pod wspólną nazwą „Z biblioteki bliżej tradycji”.

Fot. nr 4 Prezentacja sztuki garncarskiej autorstwa Władysława Arkuszyńskiego

Największe zainteresowanie czytelników odnotowano w odniesieniu do konkursów: „Wieniec do ynkowy”, „Plakat do ynkowy”, „Kartka bo narodzeniowa” oraz „Pisanka wielkanocna”. W ciągu tych dwóch lat sukcesywnie wydawano również ulotki promujące tradycje polskie oraz walory krajoznawcze i regionalne sołectw z terenu gminy Lniano. W tym okresie realizowano także własny program „Kultura – Tradycja – Region”, którego głównym celem jest promocja walorów regionalnych wśród członków społeczności lokalnej gminy. W roku 2006 po raz pierwszy odbyła się „Noc Wielka” zorganizowana przez GBP w Lnianie. Pokłosiem tej imprezy była wystawa wianków sobótkowych. Podczas wakacji czytelnicy mieli okazję wziąć udział w warsztatach rzemieślniczych oraz obejrzenia wystawy fotografii autorstwa Roberta Kulczyka. Od lipca do listopada odbywały się po raz kolejny wystawy lokalnych artystów pod hasłem „Moje hobby może stać się Twoim”.

Fot. nr 5 Prezentacja haftu kaszubskiego i borowiackiego autorstwa Józefy Sitarz

W pa dzienniku i listopadzie czytelnicy mieli okazj wzi cia udziału w warsztatach edukacyjnych z techniki batiku, papieroplastyki, malowania na szkle oraz mogli przeczyta ciekaw gazetk wydan na okoliczno mierci Marka Grechuty, a zatytułowan „Poezja wyra ona muzyk ”. Ostatni miesi c roku min ł pod hasłem warsztatów r kodzielnicznych. Odwiedzaj cy bibliotek mieli okazj uczestniczy w kulturze poprzez wykonywanie ozdób i kartek wi tecnych tematycznie zwi zanych z regionem kociewskim.

W ostatnich latach (2007 – 2009) charakteryzuj si kontynuacj działa podj tych w roku 2006. GBP w dalszym ci gu organizuje cykliczne konkursy r kodzielnicze. Ciekaw now inicjatyw s spotkania czytelników z Andrzejem Mielcarkiem – miło nikiem historii redniowiecznej. Odbyły si pokazy wykonywania prostych narz dzi codziennego u ytku oraz broní. Prowadz cy pokaz zdradził równie tajniki rozniecania ognia, a odwa ni mogli na chwil sta si redniowiecznymi wi niami zakutymi w drewniane dyby. W ramach promocji lokalnej twórczo ci i r kodzieła w dalszym ci gu organizowane były wystawy prac autorów.

W tym okresie, tj. w roku 2006, powstał wzmiankowany ju wcze niej dział Centrum Kultury i Tradycji jako agenda działałno ci GBP w Lnianie. Od tego momentu wła nie ten dział biblioteczny firmuje wszelkie działania biblioteki w zakresie promocji regionu i dawnej kultury. Centrum to stanowi integraln cz działałno ci w upowszechnianiu dóbr kultury i tradycji poprzez utworzone równie w nim „Koło Miło ników Kultury i Tradycji – Cis”. Koło to daje mo liwo integracji rodowiska lokalnego w ró nych grupach wiekowych. Głównym jego zadaniem jest skupianie lokalnych artystów i miło ników tradycji, kultury oraz osób bior cych udział w pracach na rzecz zachowywania i promowania lokalnych tradycji oraz dorobku kulturalnego gminy. Członkowie koła spotykaj si i organizuj ró ne przedsi wzi cia polegaj ce na tworzeniu wystaw lokalnych artystów, spotka z artystami, szkole i warsztatów dla dzieci i dorosłych.

Posiadaj c w strukturze biblioteki tak pr nie działaj c komórki , przy jej pomocy placówka wydała dwie publikacje: w roku 2007 informator kulturalny „Kultura – Tradycja dla przyszłości – opowiadamy o naszej kulturze”, a w 2008 roku tomik opowiada i wierszy lokalnych literatów pod nazw „Szuflada”.

IV. Działalno Gminnej Biblioteki Publicznej w wietle oceny czytelników.

Gminna Biblioteka Publiczna w Lnianie, b d c instytucj u yteczno ci publicznej oraz elementem struktury samorz dowej, podlega ró nym ocenom. Jej działalno merytoryczna i formalna oceniana jest przez stosowne organy nadzoru. Jednak w kontek cie swej słu ebnej roli biblioteka podlega przede wszystkim ocenie jej – czytelników. W toku badania funkcjonowania GBP przeprowadzono ankiet . Badanie miało na celu udzielenie odpowiedzi na pytania o udział czytelników w imprezach kulturalnych organizowanych przez placówk oraz o cz stotliwó , z jak uczestnicz oni w ró norodnych formach działalno ci. Oprócz tego przedmiotem zainteresowania było to, w jakiego rodzaju zaj ciach najcz ciej uczestniczono. Respondenci mieli równie okazj wypowiedzie si na temat oczekiwa wobec biblioteki w kontek cie jej dalszej działalno ci.

W badaniu wzi ło udział 57 dziewcz t i chłopców w wieku szkolnym oraz 53 dorosłych czytelników. Poni sza tabela prezentuje liczbowe dane na temat udziału respondentów w zaj ciach organizowanych przez GBP w Lnianie, w podziale na płe i wiek badanych .

Tabela nr 1. Udział w imprezach kulturalnych organizowanych przez GBP w Lnianie.

Udział w imprezach kulturalnych organizowanych przez GBP w Lnianie	Dziewcz ta	Chłopczy	Kobiety	M czy ni
TAK	24	20	28	14
NIE	6	7	7	4

Z powy szych danych wynika, e w badanych przedziałach wiekowych około 78% respondentów, b d cych czytelnikami GBP, korzystało i uczestniczyło w imprezach kulturalnych organizowanych przez placówk . Dodatkowym spostrze eniem mo e by fakt, i udział w zaj ciach w niewielkim stopniu zdeterminowany jest płci respondentów – ró nica zainteresowania wynosi około 4% na korzy kobiet i dziewcz t.

Drugim badanym zagadnieniem była cz stotliwó korzystania z kulturalnej oferty Gminnej Biblioteki Publicznej. Wyniki zaprezentowane s w tabelach poni ej.

Tabela nr 2. Korzystanie z imprez organizowanych przez GBP w Lnianie na przestrzeni roku przez dziewcz ta.

Korzystanie z imprez organizowanych przez GBP w Lnianie na przestrzeni roku.	Dziewcz ta	Chłopczy	Kobiety	M czy ni
1 RAZ	13	11	17	9
2 RAZY	8	6	9	3
3 LUB WI CEJ RAZY	3	3	2	2

Zastawienie tabelaryczne wskazuje, i około połowa respondentów korzystała, na przestrzeni ostatnich o miu lat, z kulturalnej oferty Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie raz w roku. Było to 54% dziewcz t oraz 55% chłopców w wieku szkolnym oraz 61% kobiet i 64% m czyzn. Pozostałe osoby korzystały 2 albo 3 lub wi cej razy z imprez kulturalnych proponowanych przez opisywan instytucj . Zaprezentowane wyniki wskazuj tak e, e niespełna połowa respondentów korzysta z wi cej ni jednej atrakcji. Jest to fakt optymistyczny, gdy na jego podstawie mo na wnioskowa o do du ymi cz stym zainteresowaniu ofert biblioteki.

Kolejne zestawienie tabelaryczne obrazuje poziom zainteresowania ofert biblioteki przejawiany przez dzieci w wieku szkolnym w zale no ci od rodzaju propozycji

Tabela nr 3. Uczestnictwo w formach działalności kulturalnej przez dzieci w wieku szkolnym.

Forma działalności	Czytelnicy	
	Dziewcz ta	Chłopcy
czytelnictwo	11	16
spotkania autorskie	7	5
wieczorki poetyckie	0	0
lekcje biblioteczne	7	7
spotkania i warsztaty czytelnicze	8	6
r kodzielnictwo	12	7
plener	8	3
wystawy i wernisa e	9	11
prezentacje multimedialne	11	14

Najwi cej dziewcz t zainteresowanych jest warsztatami r kodzielnicznymi, a w dalszej kolejno ci czytelnictwem i prezentacjami multimedialnymi. W ród chłopców najwi kszym powodzeniem cieszy si czytelnictwo i prezentacje multimedialne. Na trzecim miejscu uplasowały si wystawy i wernisa e. Obie badane grupy za najmniej atrakcyjne uznały wieczorki poetyckie – aden z czytelników nie uczestniczył w tej formie. Zdaniem dziewcz t mało atrakcyjne były równie spotkania autorskie i lekcje biblioteczne. W opinii chłopców s to plenery i spotkania autorskie. Dzieci w wieku szkolnym wi c najwy ej ceni sobie ofert kulturaln realizowan w ramach działań statutowych, tj. czytelnictwo oraz prezentacje multimedialne, co wydaje si by oczywiste w kontek cie współczesnych kierunków rozwoju młodego pokolenia na co dzie obcuje tego z technologii informatyczn .

Kolejna tabela przedstawia poziom zainteresowanie ofert kulturaln biblioteki prezentowane przez dorosłych czytelników

Tabela nr 4. Uczestnictwo w formach działalno ci kulturalnej przez dorosłych.

Forma działalno ci	Czytelnicy	
	Kobiety	M czy ni
czytelnictwo	21	11
spotkania autorskie	16	6
wieczorki poetyckie	13	4
lekcje biblioteczne	0	0
spotkania i warsztaty czytelnicze	8	3
r kodzielnictwo	6	5
plener	4	6
wystawy i wernisa e	26	4
prezentacje multimedialne	0	0

Najwi cej kobiet zainteresowanych jest wystawami i wernisa ami. Jest to oczywiste, gdy wiele pa prezentuje tam swoje wyroby r kodzielnicze. Na drugim miejscu znajduje si czytelnictwo, a na trzecim spotkania autorskie. M czy ni preferuj czytelnictwo, a w dalszej kolejno ci spotkania autorskie i plenery. Powy sze zestawienie wskazuje, e doro li nie uczestnicz w pokazach multimedialnych oraz lekcjach bibliotecznch.

Analizuj c preferencje czytelników w zakresie uczestnictwa w ofercie kulturalnej Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie, zauwa y nale y, i zarówno dzieci, jak i doro li najbardziej zainteresowani s jej propozycjami wynikaj cymi z litery statutu. Pozostała działalno kulturalna cieszy si ró nym zainteresowaniem, z t ró nic , e dzieci – lubi ce obcowanie ze zdobyczami cywilizacji – korzystaj – w odró nieniu od dorosłych – z pokazów multimedialnych, doro li za preferuj imprezy cechuj ce si kontaktem z artyst , ywym słowem czy tworzywem, które mo na obejrze „na ywo”.

Ostatnie pytanie ankiety dotyczyło oczekiwa , jakie mają czytelnicy wobec Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie w kontek cie jej dalszej działalno ci na polu krzewienia kultury. adnych oczekiwa nie przejawiaj doro li. Na tej podstawie mo na wnioskowa , e proponowana przez bibliotek oferta zadowała gusta dorosłych czytelników. Inaczej jest w przypadku dzieci. Dziewcz ta bardzo ch tnie uczestniczyłyby w wyjazdach o tematyce krajoznawczej, piknikach, kursach ta ca towarzyskiego, koncertach i warsztatach fotograficznych. Oprócz tego gimnazjalistki chciałyby, aby biblioteka skierowała wi cej ofert imprez kulturalnych do dzieci w wieku od 13 do 16 lat. Chłopcy oczekuj organizacji koncertów i wycieczek.

Gminna Biblioteka Publiczna w Lnianie jest pr nie działaj c placówk kulturaln . Czytelnicy oceniaj j bardzo dobrze. Propozycje imprez zaspokajaj potrzeby współczesnych, wymagaj cych odbiorców.

Zako czenie

Działalno Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie odgrywa bardzo wa n rol społeczno-kulturaln w gminie. Przede wszystkim dlatego, e brak tutaj wielodziałowego domu kultury. Placówka ta systematycznie wzbogaca program

i zakres działania. Powi ksza liczb woluminów i notuje dobre wska niki poziomu czytelnictwa. Odchodzenie od czytania ksi ek, tak charakterystyczne dla współczesno ci, wydaje si nie mie miejsca na terenie funkcjonowania naszej Biblioteki. Posiada ona bogat i zróżnicowan ofert kulturaln . Dowodz tego opisane w mojej pracy wszystkie realizowane obecnie przez formy jej działalno ci. Czytelnicy, ale tak e wszyscy mieszka cy gminy, maj sporo okazji uczestniczy w ró norodnych imprezach, jak: spotkania autorskie, wieczorki poetyckie, lekcje biblioteczne, warsztaty czytelnicze, zaj cia r kodzielnicze, plenery, wystawy

i wernisa e oraz prezentacje multimedialne. Jak wskazuj wyniki przeprowadzonej ankiety, czytelnicy najcz ciej uczestniczyli w warsztatach r kodzielnicznych, czytelniczych, plenerach z ksi k , wystawach, prezentacjach multimedialnych oraz spotkaniach autorskich. Przeprowadzona ankieta mo e posłu y poznaniu potrzeb i oczekiwa mieszka ców gminy w stosunku do Biblioteki. Respondenci ch tnie uczestniczyliby w wyjazdach o charakterze kulturalnym, piknikach, wycieczkach krajoznawczych, kursach ta ca towarzyskiego, warsztatach fotograficznych oraz koncertach. Jak wida z powy szych wyników charakteryzowana przeze mnie placówka mo e jeszcze znacznie poszerzy sw działalno i jeszcze w wi kszym stopniu imitowa pozytywnie dom kultury.

Z charakterystyki miejsca, jakie zajmuje GBP w rodowisku gminy, wynika, e dzi ki inicjatywie i zaangażowaniu kierownictwa i pracowników w du ym stopniu zaspakaja ona potrzeby kulturalne mieszka ców gminy. Społeczne stwo gminy Lniano, aktywnie uczestnicz c w ró norodnych formach zaj kulturalnych, proponowanych przez Bibliotek , ma mo liwo obcowania z literatur , sztuk (np. wystawami plastycznymi, fotograficznymi, ekspozycjami artystycznego r kodziela

i sztuki ludowej itp.), folklorem (np. uczestnicz c w chórze z repertuarem tradycyjnych pie ni ludowych), itd. Wie maj ca, niejako z natury, utrudniony dost p do wy szego standardu dóbr kultury (oddalenie od profesjonalnych placówek kultury jak: muzea, teatr, galerie sztuki, sale koncertowe itp.), szczególnie potrzebuje, aby pa stwowe czy samorz dowe instytucje po wi ciły wi cej uwagi i rodków na zaspokajanie potrzeb duchowych, które w du ym stopniu determinuj poziom edukacji (w zasadzie autodydaktyki), społecznej wra liwo ci, emocjonalnej wi zi z rodzinn ziemi , regionem. W sumie wi c nale y stwierdzi , e mimo rozlicznych przeszkód, w tym lokalowych, kierownictwo Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie wykazuje niezwykle zaangażowanie w spełnianiu misji placówki krzewi cej kultur na skazanym pod tym wzgl dem na samowystarczalno obszarze wiejskim.

Bibliografia

1. *Dzieje wiecia nad Wisł i jego regionu*, red. K. Jasi ski, t. I, Warszawa 1979.
2. *Dzieje wiecia nad Wisł i jego regionu*, red. K. Jasi ski, t. II, Warszawa 1979.
3. *Kraina Kociewie czeka na Ciebie*, Stargard Gda ski 2005.
4. Kreja B., *Nazwy miejscowe Kociewia i okolicy*, Gda sk 1988.
5. Łobocki D., D browski J., *Szkoła i ko ciół w Lnianie wczoraj i dzi*, Lniano 2004.
6. *Podstawowe informacje ze spisów powszechnych*, red. W. Biały, Bydgoszcz 2003.
7. *Rocznik statystyczny województwa bydgoskiego*, red. J. Cieszy ski, Bydgoszcz 1978.
8. *Rocznik statystyczny województwa bydgoskiego*, red. L. Garyantesiewicz, Bydgoszcz 1989,
9. *Rocznik statystyczny województwa kujawsko-pomorskiego*, red. W. Biały, Bydgoszcz 2001.
10. Rospond S., *Słownik etymologiczny miast i gmin PRL*, Wrocław 1984.
11. *Województwo kujawsko-pomorskie. Podregiony, powiaty, gminy*, red. W. Biały, Bydgoszcz 2006.

Kulturotwórcza działalność biblioteki

